

TORREGROSA YAGO, José María, “Un nuevo divisor de plata atribuible al taller de Iltirta”, *Omni. Revista numismática* 9, 2015, p. 42-49.

Es presenta un divisor de plata atribuïble a la seca d'Iltirta (Lleida), de l'època de la 2a Guerra Púnica o dels primers anys del segle II a. de C. L'anvers presenta un cap amb un pentinat esquemàtic o un casc. Al revers, el camp és dividit en dos quadrants i un semicercle, en els quals hi apareix, en aquest ordre, un creixent orientat cap a dins, la lletra M i un llop marxant a la dreta amb la boca mig oberta.

ANS

MEDIEVAL

BONANNO, Maurizio, *Le monete “locali” di Messina*, Edizioni d'Andrea, Ariccia, 2016.

L'autor ens presenta en aquesta obra tot un seguit de peces monetiformes que tenen en comú haver estat emeses a Messina. El lligam amb la ciutat apareix en formes diferents, amb la menció A MISSINA a la llegenda o amb les armes de la ciutat dins d'escuts, sigui en la forma de creu llatina, sigui amb un quarterejat amb creus i lletres M.

El primer que en publicà quatre varietats fou Paruta al s. XVII i no les qualificà, tot i que indicà que eren de coure. En el meu primer article de l'any 1974, desconexedor encara de l'obra de Paruta, vaig publicar una altra moneda diferent, plantejava d'entrada si no seria una moneda local i vaig acabar conclouent que potser era una prova.

Aquestes peces tenen dues particularitats notables. D'una banda, s'acosten al món oficial en indicar que pertanyen al REGNI SICILIE, o bé fins i tot en assenyal·lar el nom del rei, en concret de Ferran II. De l'altra, moltes d'elles porten les marques de mestres de la seca perfectament coneguts, com ara les M-C de Mateu Compagna, qui actua als darrers temps de Joan II i als primers de Ferran II.

L'autor, després de descriure acuradament més d'una desena de varietats i vistes les connotacions oficials de les peces, conclou que han d'ésser monedes de caràcter local. Nosaltres no podem pas negar-ho absolutament, però hi trobem inconvenients seriosos. D'una banda, perquè no s'assemblen en res amb les altres monedes locals, com ara les sardes de l'Alguer, Bosa o Sàsser. De l'altra, perquè les mencions reials i de la seca més aviat les allunyen de les iniciatives municipals que solen regir les altres monedes locals. Finalment, l'argument més